

Sygn. akt I C 31/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2022 roku

Sąd Rejonowy w Sopocie, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Olszewska - Kowalska

Protokolant: sek. sąd. Izabella Rymkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 26 października 2022 roku w S.

sprawy z powództwa **(...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W.**

przeciwko **E. M.**

o zapłatę

- zasądza od pozwanej E. M. na rzecz powódki (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 67.443,36 zł (sześćdziesiąt siedem tysięcy czterysta czterdzieści trzy złote trzydzieści sześć groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 32.145,79 zł (trzydzieści dwa tysiące sto czterdzieści pięć złotych siedemdziesiąt dziewięć groszy) od dnia 22 grudnia 2021 roku do dnia zapłaty,
- zasądza od pozwanej E. M. na rzecz powódki (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 3.393,69 zł (trzy tysiące trzysta dziewięćdziesiąt trzy złote sześćdziesiąt dziewięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 31/22

UZASADNIENIE

Powód (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. złożył do Sądu Rejonowego w Sopocie pozew przeciwko pozwanej E. M. o zapłatę kwoty 67.443,36 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 32.145,79 zł od dnia 22 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów sądowych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż powództwo dotyczy umowy pożyczki gotówkowej z dnia 06.10.2016 r. Kwota udzielonej pożyczki wyniosła 124 020,00 zł. Kwota odsetek umownych wyniosła 12 888 zł. Całkowita kwota do zapłaty przez pozwaną wyniosła 136 908,00 zł. Pozwana była zobowiązana spłacić pożyczkę w 120 miesięcznych ratach w wysokości 1 140,90 zł począwszy od 01.11.2016 r. Pozwana nie spłacała zobowiązania, w związku z czym powód w dniu 29.04.2019 r. skierował do pozwanej wezwanie do uregulowania należności, a następnie w dniu 01.07.2019 r. wypowiedział pozwaną umowę. W dniu 27.08.2019 r. powód wytoczył powództwo o zapłatę, które zostało prawomocnie oddalone wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku. Podstawę oddalenia powództwa stanowiła niewymagalność roszczenia wynikająca z bezskuteczności wypowiedzenia umowy pożyczki. Wskutek zapadłego orzeczenia pozwana zgodnie z obowiązującymi warunkami umowy powinna była uregulować zapadłe należności wymagalne zgodnie z harmonogramem. Pozwana nie spłacała w terminie zobowiązania, w związku z czym powód wezwał ją do zapłaty. W dniu 18.10.2021 r. bank wezwał pozwaną w trybie art. 75 c prawa bankowego do spłaty

zaległości informując o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację. Pozwana nie spłaciła wymagalnych należności ani nie złożyła wniosku o restrukturyzację. Na poczet spłaty pozwana wpłaciła łącznie 29 116,64 zł. W związku z ryzykiem przedawnienia należności z tytułu umowy, których termin wymagalności przypadał w 2018 r., niniejsze powództwo obejmuje zapłatę w zakresie niespłaconych rat od 23 do 62 wraz z odsetkami karnymi liczonymi od 2018 r. Reasumując, powód domaga się od pozwanej zapłaty kwoty 67.443,36 zł, na które składają się: 32 145,79 zł tytułem kapitału stanowiącego sumę niespłaconych rat kapitałowych za okres od 01.10.2018 r. do 01.12.2021 r., 29 075,76 zł tytułem odsetek umownych stanowiących sumę niespłaconych rat odsetkowych za okres od 01.09.2018 r. do 01.12.2021 r., 6 221,81 zł tytułem odsetek karnych stanowiących sumę niespłaconych odsetek karnych naliczonych od 01.02.2018 r. do 21.12.2021 r. oraz dalsze odsetki umowne w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, naliczone od kwoty 32 145,79 zł od 22 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty. (pозew – k. 4-6)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym Referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Sopocie uwzględnił żądanie pozwu w całości. (nakaz zapłaty – k. 49)

Od powyższego nakazu zapłaty pozwana E. M. złożyła sprzeciw zaskarżając powyższy nakaz zapłaty w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana podniosła następujące zarzuty:

1. nieudowodnienie istnienia, wysokości oraz daty wymagalności wierzytelności dochodzonej pozwem, w całości i w jakiegokolwiek części,
2. brak wykazania wyliczenia wysokości należności głównej i odsetek naliczonych przez powoda,
3. posłużenie się przez powoda we wzorcu umowy niedozwolonymi klauzulami umownymi, które są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami, rażąco naruszają interesy pozwanej jako konsumenta, a dodatkowo uniemożliwiają prawidłowe wyliczenie wysokości roszczenia,
4. brak skutecznego wypowiedzenia umowy bankowej, skutkujący brakiem wymagalności roszczenia w dacie wskazanej w pozwie,
5. przedawnienie dochodzonego pozwem roszczenia. (sprzeciw – k. 52-57)

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 04 października 2009 r. E. M. zawarła z małżonkiem J. M. w S., przed notariuszem J. O. umowę majątkową małżeńską w przedmiocie ustanowienia rozdzielności majątkowej.

(dowód umowa – k. 18v-19)

W dniu 06 października 2016 r. pozwana E. M. zawarła z (...) Bank (...) S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Na podstawie tej umowy powód udzielił pozwanej pożyczki gotówkowej w kwocie 124 020 zł na okres od 06 października 2016 r. do dnia 01 października 2026 r. łącznie, na warunkach określonych w umowie.

Pożyczkobiorca upoważnił Bank do pobrania z kwoty udzielonej pożyczki prowizji w kwocie 5.400 zł oraz kosztów ochrony ubezpieczeniowej w kwocie 28 620 zł. Kwota odsetek umownych wynosiła 12 888 zł za cały okres kredytowania.

Całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę wynosiła 136 908 zł. Spłata miała nastąpić w 120 miesięcznych ratach w wysokości 1 140,90 zł płatnych do dnia 1 każdego miesiąca, począwszy od 1 listopada 2016 r. na rachunek bankowy o określonym numerze (§ 1 ust. 8 i 9 umowy).

Za okres opóźnienia w spłacie pożyczki Bank uprawniony był naliczać odsetki od zadłużenia przeterminowanego (odsetki karne) w wysokości zmiennej, wynoszącej na dzień zawarcia umowy 14 % i równej dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (§ 1 ust. 15 umowy).

W razie opóźnienia pożyczkobiorcy w zapłacie dwóch pełnych rat, Bank miał prawo wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia (§ 1 ust. 17 umowy).

W myśl § 3 ust. 1 umowy, pożyczka zaciągnięta przez pozwaną miała być przeznaczona na spłatę wcześniejszych zobowiązań pożyczkowych pozwanej:

1. w Banku (...) S.A. w kwocie 852,46 zł,
2. w Banku (...) S.A. w kwocie 51 652,09 zł,
3. w Banku (...) S.A. w kwocie 6 132,79 zł,
4. w Banku (...)/S. w kwocie 18 312,57 zł.

W pozostałej zaś części środki z pożyczki w kwocie 13 050,09 zł miały zostać wpłacone na jej konto osobiste.

W § 3 ust. 26 umowy pożyczkobiorca oświadczył, że został poinformowany przez Bank o:

- a) wszystkich czynnikach, które mają wpływ na podjęcie decyzji dotyczącej zawarcia umowy ubezpieczenia, w tym zapoznał pożyczkobiorcę z warunkami umowy ubezpieczenia,
- b) postanowieniach umownych dotyczących jego praw i obowiązków związanych z udzieleniem ochrony ubezpieczeniowej oraz o obowiązkach Banku i zakładu ubezpieczeń względem pożyczkobiorcy.

Do ww. umowy dołączono załącznik nr 1 – Tabelę opłat i prowizji dla czynności związanych z obsługą pożyczek gotówkowych udzielanych przez Bank. Zgodnie z jej treścią, prowizja za udzielenie pożyczki przez Bank mogła zostać ustalona do poziomu 25 % udzielonej pożyczki.

(dowód: umowa pożyczki z dnia 06.10.2016 r. wraz z OWU – k. 9-11, oryginał umowy – k. 69-74 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, załącznik nr 1 – k. 12, k. 75 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, oświadczenia – k. 12v-13, k. 76-77 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, zestawienie transakcji – historii rachunku osobistego pozwanej prowadzonego w (...) Bank (...) S.A. o nr (...) – k. 145-259)

W związku z postanowieniami § 1 ust. 2 pkt. b umowy pożyczki, w dniu 06 października 2016 r. strony zawarły umowę indywidualnego ubezpieczenia pożyczkobiorcy dla ryzyka śmierci oraz trwałej i całkowitej niezdolności do pracy, niezdolności do samodzielnej egzystencji, utraty stałego źródła dochodów, czasowej niezdolności do pracy, czasowego zachorowania. Do umowy zastosowanie miały Ogólne Warunki Indywidualnego (...) Pożyczkobiorców (...) Agricole Banku (...) (OWU).

W myśl § 3 umowy ubezpieczenia, składka ubezpieczeniowa w wysokości wynikającej z OWU w kwocie 28 620 zł płatna jest przez ubezpieczającego, który wyraża zgodę i upoważnia ubezpieczyciela, aby kwota niewykorzystanej składki była przekazana na rachunek umowy pożyczki, chyba że ubezpieczający w odrębnym oświadczeniu woli wskazać innych rachunek do zwrotu.

W myśl § 4 umowy, ubezpieczający miał prawo do odstąpienia od umowy w terminie 30 dni od daty zawarcia oraz do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w trakcie jej obowiązywania.

Zgodnie z § 5 umowy pozwana oświadczyła, że otrzymała OWU oraz się z nim zapoznała oraz że znane są jej skutki odstąpienia od umowy ubezpieczenia, wypowiedzenia jej, sposób ustalenia świadczeń z umowy ubezpieczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Pozwana własnoręcznie podpisała wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia.

(dowód: umowa ubezpieczenia – k. 13v, oryginał k. 78 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, oświadczenie o ustanowieniu uprawnionego z umowy ubezpieczenia – k. 14, k. 79 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, Ogóle Warunki Indywidualnego (...) Pożyczkobiorców – k. 15-17, k. 80-65 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, zestawienie transakcji – historii rachunku osobistego pozwanej prowadzonego w (...) Bank (...) S.A. o nr (...) – k. 145-259)

W dniu 06 października 2016 r. z rachunku pożyczki E. M. powód wypłacił kwoty:

- a) 14 882,40 zł, 11 448 zł i 2 289,60 zł – łącznie 28 620 zł tytułem składki ubezpieczeniowej,
- b) 5 400 zł tytułem prowizji.

W dniu 06 października 2016 r. powód wypłacił z rachunku pożyczki pozwanej kwoty wyszczególnione w § 3 ust. 1 umowy pożyczki.

(dowód: zestawienie transakcji – k. 108 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19)

W dniu 04 października 2016 r. pozwana upoważniła powodowy Bank do wystąpienia do Rejestru Dłużników, Krajowego Rejestru Długów oraz Biura (...) S.A. w W. o ujawnienie informacji gospodarczych dotyczących jej zobowiązań jako konsumenta.

Do umowy pożyczki z dnia 06 października 2016 r. załączona została dokumentacja związana z jej innymi zadłużeniami, w tym oświadczenie o niespłaconych zobowiązaniach kredytowych wraz z deklaracją ich spłaty.

(dowód: oświadczenie o niespłaconych zobowiązaniach – k. 17v, k. 86 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, wypowiedzenie umowy o kartę kredytową – k. 18, 87 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, upoważnienie – k. 19v, k. 90 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, zestawienie operacji z rachunku w (...) – k. 20v, k. 92 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, harmonogram spłat pożyczki zaciągniętej w (...) – k. 21-21v, k. 93- 94 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, wniosek dla konsumenta – k. 22, k. 95 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, potwierdzenie nadania – k. 22v, k. 96 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19, pismo z dnia 10.06.2014 r. – k. 23)

Na wniosek pozwanej o rezygnacji z ubezpieczenia stanowiącego zabezpieczenie umowy kredytu gotówkowego z dnia 06 października 2016 r., Bank wyliczył kwotę składki za niewykorzystany okres kredytowania na kwotę 24.860,50 zł.

Kwota ta została przekazana na wskazany przez pozwaną rachunek bankowy.

Wobec rezygnacji przez pozwaną z ochrony ubezpieczeniowej, oprocentowanie kredytu wzrosło na 10 %. Rata kredytu do dnia 01.02.2018 r. pozostała w wysokości 1140, 90 zł, natomiast od dnia 01.03.2018 r. nowa rata wynosiła 1567,78 zł.

Powód przesłał pozwanej zaktualizowany harmonogram spłat kredytu.

(dowód: harmonogram dla umowy nr (...) – k. 24-24v, potwierdzenie wypłaty składki ubezpieczeniowej – k. 72, wniosek z dnia 29.01.2018 r. w przedmiocie rezygnacji z ubezpieczenia – k. 73, pismo z dnia 13.02.2018 r.

informujące o nowym harmonogramie spłaty – k. 74, zestawienie transakcji – historii rachunku osobistego pozwanej prowadzonego w (...) Bank (...) S.A. o nr (...) – k. 145-259)

W dniu 27 sierpnia 2019 r. (...) Bank (...) S.A. w W. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew przeciwko E. M. o zapłatę kwoty 114 572,21 zł z tytułu wymagalnych należności wynikających z umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 06 października 2016 r.

Postanowieniem z dnia 19 września 2019 r. Referendarz sądowy Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

Wyrokiem z dnia 27 sierpnia 2020 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku uwzględnił żądanie pozwu w całości.

Na skutek wniesionej przez pozwaną apelacji, wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 29 marca 2021 r. zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddalono i orzeczono o kosztach postępowania w obu instancjach.

Podstawą oddalenia powództwa było ustalenie, że powód nie udowodnił wymagalności swojego roszczenia w związku z brakiem skutecznego wypowiedzenia pozwanej umowy pożyczki i braku zastosowania procedury wynikającej z art. 75 c ustawy Prawo Bankowe.

(okoliczności bezsporne, nadto dowód: wyrok z dnia 29.03.2021 r. wraz z uzasadnieniem – k. 26-41, 101v-116)

W dniu 18 października 2021 r. powód wystosował do pozwanej wezwanie do zapłaty zaległych, niespłaconych rat pożyczki gotówkowej udzielonej w dniu 06 października 2016 r., wskazując że na dzień sporządzenia wezwania zadłużenie z tytułu wymagalnych rat od 23 do 60 wynosi 65 583,69 zł. Na wskazaną kwotę składało się: niespłacony kapitał pożyczki w kwocie 30 232,08 zł, odsetki umowne w kwocie 27 853,91 zł oraz odsetki karne naliczone od 01.02.2018 r. do 20.10.2021 r. w kwocie 5 497,70 zł.

(dowód: wezwanie wraz z informacją o śledzeniu przesyłki – k. 42-45)

Pozwana E. M. z tytułu zawartej umowy pożyczki nr (...) dokonała zapłaty na rzecz powoda kwoty łącznej 29 116,64 zł (raty od 1 do 22).

(dowód: zestawienie transakcji – historii rachunku osobistego pozwanej prowadzonego w (...) Bank (...) S.A. o nr (...) – k. 145-259)

W dacie wniesienia pozwu, pozwana zalegała z płatnością na rzecz powoda należności tytułem zawartej w dniu 06 października 2016 r. umowy kredytu na kwotę łączną 67 443,36 zł. Na kwotę tę składały się:

- a) kwota 32 145,79 zł tytułem kapitału stanowiącego sumę niespłaconych rat kapitałowych za okres od 01.10.2018 r. do 01.12.2021 r. (raty od 23 do 62),
- b) kwota 29 075,76 zł tytułem odsetek umownych stanowiących sumę niespłaconych rat odsetkowych za okres od 01.09.2018 r. do 01.12.2021 r.,
- c) kwota 6 221,81 zł tytułem odsetek karnych stanowiących sumę niespłaconych odsetek karnych naliczonych od 01.02.2018 r. do 21.12.2021 r. oraz
- d) dalsze odsetki umowne w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, naliczone od kwoty 32 145,79 zł od 22 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty.

(dowód: tabela rozksięgowania wpłat dla umowy – 5-6, szczegółowe wyliczenie naliczonych odsetek karnych – k. 6v-7, zestawienie transakcji – historii rachunku osobistego pozwanej prowadzonego w (...) Bank (...) S.A. o nr (...) – k. 145-259)

Sąd zważył co następuje:

Ustalając stan faktyczny w sprawie, Sąd uwzględnił dokumenty zaoferowane przez stronę powodową w postaci m.in.: umowy pożyczki gotówkowej z dnia 06 października 2016 r. z załącznikami, wniosku o objęcie pozwanej jako pożyczkobiorcy ubezpieczeniem, OWU dotyczącego umowy ubezpieczenia oraz zestawienia transakcji – historii rachunku osobistego pozwanej prowadzonego w (...) Bank (...) S.A. o nr (...) potwierdzającego wysokość i daty wpłat pozwanej z tytułu zawartej pomiędzy stronami umowy pożyczki gotówkowej. Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich wiarygodności z urzędu. Oryginały dokumentów, na podstawie których powód dochodził roszczenia od pozwanej w niniejszym postępowaniu, w tym umowy pożyczki gotówkowej nr (...) znajdowały się w aktach Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19.

Sąd pominął wniosek powoda o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości zgłoszony w piśmie z dnia 02 czerwca 2022 r. Pominięcie dowodu zgłaszanego przez stronę jest bowiem dopuszczalne wtedy, gdy okoliczności sporne, na które dowód powołano, zostały dostatecznie wyjaśnione zgodnie ze stanowiskiem strony powołującej dowód (wyrok Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2012 r. sygn. akt II CNP 41/12, wyroki SN: z 12 stycznia 2005 r., I CK 451/04, z 5 lutego 2009 r., II UK 176/08 i z 13 grudnia 2010 r., III SK 16/10).

Powództwo należało uwzględnić w całości.

Roszczenia powoda opierało się na treści art. 69 ust. 1, art. 78 oraz 78a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo Bankowe (Dz.U.2022.2324 t.j.) w zw. z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2022.246 t.j.). W myśl wskazanych przepisów, przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wypłaconego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W świetle treści art. 78 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe przepisy odnoszące się do zabezpieczenia spłaty i oprocentowania kredytu stosowane są także do pożyczki pieniężnej. W świetle zaś art. 3 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim za umowę o kredyt konsumencki uważa się w szczególności umowę pożyczki, o której mowa w art. 720 k.c.

W niniejszej sprawie powód domagał się zasądzenia od pozwanej na jego rzecz kwoty 67 443,36 zł tytułem należności wynikającej z umowy pożyczki gotówkowej nr (...) zawartej między stronami sporu w dniu 06 października 2016 r. Pozwana na poczet zapadłych rat dokonała wpłat w łącznej wysokości 29116,64 zł, które Umowa ta nie została skutecznie pozwanej wypowiedziana, co zostało przesądzone w toku postępowania apelacyjnego przed Sądem Apelacyjnym w Gdańsku w sprawie I C 1297/19. Powództwo skierowane wobec pozwanej w rozpoznawanej sprawie obejmowało część zobowiązania wynikającego z ww. umowy pożyczki tj. w zakresie już wymagalnych na dzień wniesienia pozwu rat kredytowych, wyszczególnionych w harmonogramie spłaty jak na k. 24 (wymagalne raty od 23 do 62 za okres od 01.09.2018 r. do 01.12.2021 r.)

Pozwana formułowana szereg zarzutów, które według niej, stanowiły podstawę do oddalenia powództwa w całości. W sprzeciwie od nakazu zapłaty oraz w dalszych pismach procesowych pozwana podnosiła w szczególności następujące kwestie:

1. nieudowodnienie istnienia, wysokości oraz daty wymagalności wierzytelności dochodzonej pozwem, w całości i w jakiegokolwiek części,
2. brak wykazania wyliczenia wysokości należności głównej i odsetek naliczonych przez powoda,
3. posłużenie się przez powoda we wzorcu umowy niedozwolonymi klauzulami umownymi, które są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami, rażąco naruszają interesy pozwanej jako konsumenta, a dodatkowo uniemożliwiają prawidłowe wyliczenie wysokości roszczenia,

4. brak skutecznego wypowiedzenia umowy bankowej, skutkujący brakiem wymagalności roszczenia w dacie wskazanej w pozwie,

Wierzytelność powoda wobec pozwanej E. M. w zakresie wymagalnych rat kredytowych za okres od 01.09.2018 r. do 01.12.2021 r. (od 23 do 62) Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dowodów zaoficerowanych przez powoda. Sąd nie miał wątpliwości, że strony łączyła umowa pożyczki podlegająca dyspozycjom wyżej wymienionych przepisów, a szczegółowe obowiązki stron zostały ujęte w treści przedłożonej przez powoda umowy z dnia 06 października 2016 r., zgodnie z którą pozwana zobowiązana była do regulowania kwot miesięcznych rat według przyjętego sposobu spłaty, wyszczególnionego w harmonogramie spłat jak na k. 24.

Pozwana zarzuciła nieudowodnienie faktu skutecznego zawarcia umowy pożyczki oraz oddania do dyspozycji pożyczkobiorcy kwoty wskazanej w umowie pożyczki. W ocenie Sądu powyższe zarzuty były bezzasadne. Przede wszystkim zważyć należy, iż w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Gdańsku w sprawie I C 1297/19 strona powodowa złożyła do akt sprawy oryginał umowy pożyczki nr (...) zawartej w dniu 06 października 2016 r. Strona pozwana podważała ważność zawartej umowy kwestionując upoważnienie osób zawierających umowę do reprezentowania powodowego Banku w zakresie tej czynności prawnej. W ocenie Sądu pozwana nie wykazała, że osoba zawierająca umowę pożyczki w imieniu banku nie była umocowana do jej zawarcia. Niezależnie jednak od tego, czy osoba ta była umocowana do zawarcia umowy, nie sposób byłoby uznać, że umowa nie jest wiążąca dla strony pozwanej. Zgodnie z treścią art. 103 § 1 kc jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu umowa została zawarta. W myśl natomiast art. 103 § 2 kc druga strona może wyznaczyć osobie, w której imieniu umowa została zawarta, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu. Jak wskazuje się w judykaturze jeżeli umowa jest dotknięta sankcją przewidzianą w art. 103 § 1 i 2 kc, kontrahent osoby, w której imieniu umowa została zawarta, może powołać się na nieważność umowy dopiero po odmowie jej potwierdzenia przez tę osobę lub dopiero po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do potwierdzenia umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 1997r., II CKN 431/97, L., wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 lutego 2018r., I ACa 1835/16, L.). W przedmiotowej sprawie strona pozwana nie wyznaczyła nigdy powodowi terminu do potwierdzenia umowy, toteż nie może w toku niniejszego postępowania powoływać się na zarzuty wynikające z przepisu art. 103 kc. Tym samym należało uznać, że pozwana skutecznie zaciągnęła zobowiązanie wobec banku, na podstawie którego była obowiązana do spłaty rat pożyczki bankowej w wysokości i terminach określonych w umowie.

Bezzasadny okazał się także zarzut pozwanej dotyczący nieudowodnienia przekazania środków pieniężnych pożyczkobiorcy. Zważyć należy, iż zarówno w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w Gdańsku w sprawie I C 1297/19 jak i w niniejszej sprawie strona powodowa złożyła do akt zestawienie transakcji – historii rachunku osobistego pozwanej prowadzonego w (...) Bank (...) S.A., z którego wynika w sposób niebudzący wątpliwości w jakich datach i na jakie rachunki bankowe zostały przekazane środki pieniężne pozyskane z tytułu zawartej w dniu 06 października 2016 r. umowy pożyczki gotówkowej (k. 108 akt sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku sygn. akt I C 1297/19). Nadto, pozwana dokonała części wpłat na poczet spłaty rat kredytowych.

Nie sposób się zgodzić także ze stanowiskiem pozwanej, która podkreślała, że z uwagi na brak ważnego wypowiedzenia umowy pożyczki zawartej w dniu 06 października 2016 r. pomiędzy stronami roszczenie z niej wynikające nie stało się wymagalne w jakiegokolwiek części. Sąd zważył, że w niniejszym postępowaniu powód domaga się od pozwanej zapłaty części zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki nr (...), tj zadłużenia wynikającego z rat kredytowych od 23 do 62 wraz z odsetkami karnymi. Termin spłaty poszczególnych rat został wskazany w harmonogramie jak na k. 24-24v.

Należy wskazać, że początek stanu wymagalności zależy od charakteru wierzytelności. W przypadku wierzytelności terminowych (czyli tych, co do których treść stosunku prawnego określa termin spełnienia świadczenia) pokrywa się on z chwilą nadejścia terminu spełnienia świadczenia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 18 lutego 2015 r., III PK 83/14). Można zatem stwierdzić, że doniosłość prawna wymagalności wiąże się z jej nadejściem, w przeciwieństwie do terminu spełnienia świadczenia, którego doniosłość prawna wiąże się z jego upływem, rodząc konsekwencje w postaci

opóźnienia albo zwłoki (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 12 lutego 1991 r., III CRN 500/90). W konsekwencji, przy zobowiązaniach terminowych przyjmuje się, że wierzytelność jest wymagalna, jeżeli nadszedł termin świadczenia, od tej bowiem daty wierzyciel może domagać się spełnienia świadczenia, które dłużnik powinien spełnić (uchwała Sądu Najwyższego z 5 listopada 2014 r., III CZP 76/14).

Skoro z upływem terminu płatności danej raty biorący pożyczkę jest zobowiązany ją zapłacić, oznacza to, że wierzytelność dającego pożyczkę o zapłatę każdej z rat staje się wymagalna z upływem tego terminu. Nie ma podstaw do przyjęcia, że wierzyciel nie może dochodzić wymagalnych rat mimo braku wypowiedzenia całej umowy. Zatem niezapłacenie raty w terminie oznacza naruszenie obowiązku umownego (art. 471 k.c. i art. 481 k.c.), a dłużnik popada w stan nienależytego wykonania zobowiązania. W konsekwencji, wierzyciel może także dochodzić odsetek za opóźnienie, jak również realizować inne żądania wynikające z naruszenia umowy, w tym wypowiedzieć umowę pożyczki (art. 723 k.c.). Innymi słowy, o chwili, w której przedmiot pożyczki powinien być zwrócony, przesądza w pierwszej kolejności treść umowy. W wypadku, gdy zwrot przedmiotu pożyczki oznaczony został przez strony umowy w częściach (ratach), to staje się on wymagalny z upływem terminów ustalonych dla poszczególnych rat, chyba że w umowie postanowiono inaczej (tak wyrok Sądu Najwyższego z 1 grudnia 2016 r., I PK 297/15). Upływ terminu płatności danej raty oznacza, że roszczenie dającego pożyczkę o zapłatę tej raty staje się wymagalne i może być dochodzone na drodze sądowej, niezależnie od realizacji innych uprawnień wierzyciela, w tym wypowiedzenia umowy.

Nie przekonuje pogląd, odwołujący się do treści art. 723 k.c., że wymagalność roszczenia o zwrot pożyczki zawsze powstaje po wypowiedzeniu umowy także w odniesieniu do rat, których termin płatności upłynął przed wypowiedzeniem. Przepis ten ma bowiem zastosowanie jedynie wówczas, gdy "termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony". Jeżeli zatem strony ustalą termin zwrotu pożyczki, to takie postanowienie umowy przesądza o tym, kiedy dłużnik jest zobowiązany do spełnienia świadczenia i kiedy roszczenie wierzyciela staje się wymagalne. Ustalenie, że spłata pożyczki będzie następować w ratach, płatnych w określonych terminach, jest w rozumieniu art. 723 k.c. oznaczeniem terminu zwrotu pożyczki. W konsekwencji, zobowiązanie zwrotu pożyczki jest zobowiązaniem terminowym (art. 455 k.c.).

W takiej sytuacji wypowiedzenie umowy powoduje, że wymagalne staje się roszczenie dającego pożyczkę o zwrot tej części przedmiotu pożyczki, która nie stała się jeszcze wymagalna przed wypowiedzeniem na skutek nadejścia terminu płatności. Innymi słowy, wypowiedzenie umowy nie zmienia niczego w zakresie stanu wymagalności tych rat, których termin płatności nastąpił wcześniej. W stan wymagalności stawiane są jedynie te raty, których termin płatności jeszcze nie nadszedł (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 marca 2017 r., II CSK 281/16).

Nie sposób przyjąć, że wypowiedzenie umowy skutkuje ponownym powstaniem stanu wymagalności rat, które stały się już wcześniej wymagalne. Takie rozwiązanie stałoby w sprzeczności z podstawowymi założeniami dotyczącymi wymagalności roszczeń. Nie jest przecież możliwe, aby roszczenie, które jest już wymagalne, stało się wymagalne ponownie, chyba że strony odroczy termin spełnienia świadczenia (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 22 października 2021 r., III CZP 78/20).

Strona pozwana kwestionowała również wysokość roszczenia, jednak i w tym zakresie Sąd nie podzielił argumentacji strony pozwanej. Powód w toku postępowania przedłożył do akt sprawy umowę kredytową, zestawienie transakcji na rachunku nr (...), wykaz wpłat dokonanych na rachunek zobowiązania wraz ze sposobem ich księgowania, a także w swoich pismach procesowych przedstawił szczegółowy sposób wyliczenia wysokości zobowiązania pozwanej wobec powoda. Z przedstawionego przez powoda historii rachunku zobowiązaniowego wynika, w jakich datach i wysokościach pozwana dokonywała wpłat i jak wpłaty te zostały zaksięgowane oraz w jaki sposób na rachunku kredytowym rozliczona została kwota z niewykorzystanej składki ubezpieczeniowej. Nadto analiza przedłożonej do akt umowy pożyczki z dnia 06 października 2016 r. w połączeniu z ww. dokumentami pozwoliła na dokładne wyliczenie pod kątem matematycznym wysokości zobowiązania pozwanej wobec powoda z tytułu wskazanej umowy, w szczególności w zakresie wymagalnych już rat kredytowych za okres wskazany w pozwie. W związku z tym w ocenie Sądu nie było podstaw do ustalenia, że przedstawione przez powoda rozliczenia pozostają nieprawidłowe, a tym

samym by wysokość zadłużenia pozwanej w zakresie wymagalnych rat za okres od 01.09.2018 r. do 01.12.2021 r. (raty od 23 do 62) z tytułu zawartej umowy pozostawała nieudowodniona.

W ocenie Sądu strona powodowa sprostowała także ciężarowi dowodu w zakresie wysokości odsetek karnych, o których mowa w treści pozwu. Na tę okoliczność powód przedłożył szczegółowe wyliczenia, które są zgodne z treścią zawartej między stronami umowy. W dokumentach tych dokładnie wskazano, od jakich kwot naliczono odsetki, okres za jaki naliczono odsetki, a także wskazano stopę procentową wg której naliczono odsetki. Jak wskazuje się w orzecznictwie pozwany, jako dłużnik, który zaprzecza prawidłowości naliczenia odsetek, jest zobowiązany do przedstawienia merytorycznych argumentów na rzecz takiego zarzutu. Ma przy tym łatwą możliwość udowodnienia terminowości dokonanych wpłat, bowiem należy założyć, że może i powinien przedstawić dowody zapłaty każdej z uregulowanych rat, z których wynikałyby terminy spełnienia świadczenia – o ile twierdzi, że terminy wpłat w zestawieniu wierzyciela nie odpowiadają prawdzie i że w konsekwencji nastąpiło nieprawidłowe naliczenie należności odsetkowej. Takich dowodów pozwany w sprawie nie przedstawił, jak i nie formułował w tym względzie konkretnych twierdzeń faktycznych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7 lutego 2018r., I ACa 278/17, L.). W niniejszej sprawie pozwana nie podniosła żadnych merytorycznych zarzutów dotyczących prawidłowości przedstawionego przez bank rozliczenia odsetek, nie wskazywała w szczególności, że bank nie uwzględnił jakichkolwiek dokonanych przez nią wpłat. Podstawa do pobierania odsetek umownych i karnych wynika wprost z treści umowy pożyczki z dnia 06 października 2016 r.

Przy uwzględnieniu zapisów umowy, a także braku dowodów przeciwnych, przedstawione przez powoda wyliczenie kapitału i należnych odsetek nie budzi żadnych wątpliwości i pozwala na wyprowadzenie jednoznacznych ustaleń faktycznych co do wysokości dochodzonej pozwem wierzytelności. Strona pozwana w żaden sposób nie podważyła wiarygodności przedłożonych przez powoda dowodów.

Sąd nie dopatrył się także w treści umowy zawartej pomiędzy stronami postanowień, które mogłyby być uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami, jak również postanowień rażąco naruszających interesy pozwanej. W toku niniejszego postępowania pozwana precyzowała niejednokrotnie, że abuzywność postanowień umowy, jej zdaniem, wynika przede wszystkim z konieczności zapłaty prowizji od udzielonej pożyczki jak i składki z tytułu objęcia pozwanej umową ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 385(1) § 1 k.c., postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). W takiej sytuacji konsument jest związany postanowieniami umowy określającymi główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, pod warunkiem że wspomniane postanowienia zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Za „niezgodnione indywidualnie” należy uznać te postanowienia, na treść których konsument nie miał rzeczywistego wpływu, w szczególności postanowienia umowy przejęte ze wzorca. Obowiązuje domniemanie, że postanowienia umowy zawartej z udziałem konsumenta nie zostały uzgodnione indywidualnie. Domniemanie to jest wzruszalne. Oceny zgodności niezgodnionych indywidualnie postanowień umownych z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy (art. 385(2) k.c.). Bierze się pod uwagę treść umowy, okoliczności jej zawarcia oraz uwzględnia się umowy pozostające w związku z umową obejmującą kontrolowane postanowienie. Sprzeczne z dobrymi obyczajami zatem np. działania wykorzystujące niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Chodzi więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania.

W kontekście powyższych rozważań natury ogólnej należy wskazać, że coraz częściej zawarcie umowy pożyczki czy kredytu wiąże się z przystąpieniem do umowy ubezpieczenia. Banki traktują umowę ubezpieczenia jako formę zabezpieczenia spłaty pożyczki/kredytu - w niektórych sytuacjach jest to zabezpieczenie dodatkowe, w innych - jedyne. Klient banku, zamiast wskazywać poręczyciela, czy inną formę zabezpieczenia może posłużyć się umową ubezpieczenia. Klient banku powinien zapoznać się z warunkami ubezpieczenia, które powinny mu zostać doręczone.

Najczęściej bank wymaga od klienta przystąpienia do ubezpieczenia grupowego zawartego przez bank na rzecz kredytobiorców. Wskazać jednak trzeba, że ubezpieczenie pożyczki/kredytu jest wymagane przez bank, nie jest to jednak obowiązek nałożony na klienta jakimkolwiek przepisem ustawy. Jeżeli więc klient nie jest przekonany, że ubezpieczenie jest dla niego odpowiednie, może wybrać produkt bankowy bez ubezpieczenia lub skorzystać z oferty innego banku, ewentualnie zawrzeć inną umowę ubezpieczenia. W tej konkretnej sytuacji, pozwana E. M. zdecydowała się skorzystać z umowy pożyczki zabezpieczonej umową ubezpieczenia. Jak wspomniano powyżej pozwana nie miała obowiązku skorzystania z tej oferty i w przypadku uznania, że ubezpieczenie nie jest dla niej odpowiednie, mogła wybrać produkt bankowy bez ubezpieczenia albo skorzystać z oferty innego banku. Pozwana знаła wysokość opłaty ubezpieczeniowej, pomimo tego zdecydowała się zawrzeć umowę pożyczki. Potwierdziła przed zawarciem umowy, że przystępuje do umowy ubezpieczenia i wyraziła zgodę na objęcie jej ubezpieczeniem, co więcej że jest świadoma, iż przystąpienie do umowy ubezpieczenia jest dobrowolne oraz że może zrezygnować z ubezpieczenia w każdym czasie na warunkach określonych w umowie ubezpieczenia. Wobec powyższego, w ocenie Sądu, zapis ten w umowie pożyczki nie spełniał przesłanki klauzuli generalnej.

Przesłanek abuzywności nie spełniają, w ocenie Sądu, także postanowienia umowne dotyczące określonej w umowie prowizji. Określona prowizja za zawarcie umowy w kwocie 5.400 zł została wyraźnie ujęta w składnikach kwoty, którą pożyczkobiorca miał zgodnie z umową zapłacić powodowi. Dopuszczalność stosowania prowizji w umowach kredytowych/pożyczkowych nie budzi zdaniem Sądu wątpliwości. Istotne jest, aby prowizja nie powodowała nadmiernego obciążenia konsumenta, niezajdującego uzasadnienia w wydatkach poniesionych w związku z przygotowaniem tej umowy i jej realizacji oraz w pokryciu szacowanego nakładu pracy wynikającego z oceny ryzyka niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez kredytobiorcę i konieczności dochodzenia roszczeń na drodze sądowej i egzekucyjnej, które nie mogą być rekompensowane wyłącznie zastrzeżeniem odsetek za opóźnienie. W konsekwencji, Sąd każdorazowo w danym przypadku powinien ustalić, czy prowizja nie została zastrzeżona w nadmiernej wysokości - z jednej strony nieproporcjonalnie do rozmiaru korzyści, jakie uzyskuje konsument z tytułu zawarcia umowy, a z drugiej, powodując niczym nieuzasadnione przysporzenie po stronie instytucji kredytowej. Oceny tej zaś nie można dokonywać w oderwaniu od treści art. 36a ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o kredycie konsumenckim, obowiązującego w dacie zawarcia przez strony umowy pożyczki. Ustalone przez powoda opłaty mieszczą się w limicie pozaodsetkowych kosztów kredytu przewidzianych art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim. Maksymalna wysokość wspomnianych kosztów jest ustalana, stosownie do art. 36a ust. 1 cyt. ustawy, poprzez dodanie dwóch wartości: 25% całkowitej kwoty kredytu oraz 30% całkowitej kwoty kredytu obliczonej stosownie do długości okresu spłaty, przy czym wymieniona wartość 30% obowiązuje dla okresu jednego roku. W praktyce oznacza to, że pozaodsetkowe koszty kredytu nie mogą w skali 6 miesięcy przekroczyć 40% całkowitej kwoty kredytu (25% + 15%), w skali roku 55% (25% + 30%), w skali 2 lat 85% (25% + 60%), a w każdym wypadku 100% całkowitej kwoty kredytu. W niniejszej sprawie natomiast kredyt został zaciągnięty na okres 10 lat, a na całkowity koszt pożyczki składały się odsetki umowne w kwocie 12 888,00 zł, prowizja w kwocie 5.400 zł, składka ubezpieczeniowa w kwocie 28 620,00 zł przy wysokości pożyczki wynoszącej 90 000 zł.

W rezultacie Sąd nie znalazł podstaw do podważenia kwestionowanych przez pozwaną kosztów pozaodsetkowych.

W ocenie Sądu także zarzut przedawnienia okazał się chybiony. Z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu (art. 117 § 1 k.c.). Dla roszczeń banku wynikających z umów kredytu bankowego został przewidziany trzyletni termin przedawnienia, ponieważ roszczenia te mają związek z prowadzoną przez bank działalnością gospodarczą (art. 118 k.c.). Ogólna reguła wyrażona w art. 120 § 1 k.c. wiąże początek biegu przedawnienia roszczenia z dniem, w którym roszczenie to stało się wymagalne. Wymagalność roszczenia oznacza stan, w którym uprawniony może skutecznie domagać się realizacji roszczenia (jego powództwo nie będzie przedwczesne).

Podzielność świadczenia pieniężnego oznacza, że może być ono spełnione w ratach. Skutkiem tego zaś jest powstawanie wymagalności podzielonego roszczenia w terminach płatności każdej z rat ustalonych w zawartej przez strony umowie. Z upływem każdego z nich wierzyciel był bowiem uprawniony podjąć akcję procesową w celu

dochodzenia tych rat, których termin płatności upłynął. W konsekwencji trzyletni termin przedawnienia roszczeń powoda rozpoczął bieg oddzielnie dla każdej z rat ustalonych w umowie.

W niniejszej sprawie powód dochodził zapłaty części zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki z dnia 06 października 2016 r., zadłużenia wynikającego z rat od 23 do 62. Najstarsza z dochodzonych rat stała się wymagalna w 2018 r. Wobec tego w dniu 22 grudnia 2021 r. (data wniesienia pozwu) nie upłynął okres 3 lat od daty wymagalności każdej z dochodzonych rat.

Mając na względzie powyższe, na podstawie art. 720 kc w zw. z art. art. 69 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U.2022.2324 t.j.), art. 3 ustawy z dnia 12 maja 2011r. o kredycie konsumenckim, Sąd uwzględnił powództwo w całości i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 67 443,36 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od kwoty 32 145,79 zł od dnia 22 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty. Bank był uprawniony do naliczania odsetek w wysokości wskazanej w umowie. Zgodnie z art. 359 § 2² k.c. powodowi należne są odsetki maksymalne za opóźnienie, zgodnie z jego żądaniem, od całości kwoty kapitału.

O kosztach Sąd orzekł na mocy art. 98 kpc i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy zasądził od przegrywającej niniejszy spór pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.393,69 zł, na którą składają się: opłata sądowa od pozwu (3373 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł) oraz opłata notarialna (3,69 zł). Na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. Sąd zasądził od tej kwoty odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.